

VEREENIGING VAN NED. TANDARTSEN.

ALGEMEENE VERGADERING OP 20 EN 21 MEI 1922

Dicussie voordracht Dr. de Groot.

De Voorzitter: Wie van de aanwezigen wenscht een kort woord te zeggen naar aanleiding van de lezing van Dr. de Groot?

De heer Van Hasselt: M. d. V.! Ik ben collega de Groot uiterst dankbaar voor het feit, dat hij de avitaminose, en de quaestie van de vitaminen in het algemeen, nog eens ter sprake heeft gebracht. Niet zoozeer met het oog op deze speciale ziekte, de scorbut, want hij zal toestemmen dat die kwaal in de tegenwoordige maatschappij zelden voorkomt, maar omdat hij weer de aandacht heeft gevestigd op het groote vraagstuk van de vitaminen dat ons, tandheekkundigen, buitengewoon moet interesseeren. U herinnert U, M. de V., dat ik eenige jaren geleden, op de lustrumvergadering, een voordracht heb gehouden over de mondhygiëne in het algemeen en dat ik toen de aandacht heb gevestigd op het vraagstuk van de vitaminen, omdat toen uitkomsten waren verkregen door een vergelijkend onderzoek, door al of niet toedienen van vitaminenrijke of vitaminenarme stoffen, ook in verband met het optreden van caries. De sedert dien tijd door andere onderzoekers verrichte experimenten hebben dat standpunt voortdurend versterkt. Wij hebben daardoor een veel beter inzicht kunnen krijgen in dien machtigen factor, die bij het optreden van caries altijd een groote rol speelt, dat is het weerstandsvermogen van de tanden en kiezen. Wij die trachten de caries te bestrijden weten zeer wel, dat wij dat slechts eenzijdig doen wanneer wij alleen defecten die ontstaan zijn repareeren, maar dat het wel degelijk onze taak is, ook te propageeren datgene, wat het weerstandsvermogen verhoogt; en daarbij speelt het vraagstuk van de vitaminen, zooals meer en meer blijkt, een groote rol. Ik herinner aan de proeven, door Mac Mellanby in Londen genomen. Hij voedde een groep honden met vitaminenarme stoffen en vergeleek die groep met andere honden, die gevoed werden met stoffen die zeer goed voorzien waren van het zoogenaamde „fat soluble A”. Er bleek toen een buitengewoon sterk verschil in weerstandsvermogen van het gebit, in de vorming van het glazuur en van het tandbeen. Het is een feit dat wij allen kennen, dat vroeger ook al in de statistieken is bewezen, dat kinderen die aan

de borst gevoed werden wat het gebit betreft in gunstiger conditie verkeerden dan kinderen die met kunstmatige voeding waren grootgebracht. Vroeger hebben wij dat toegeschreven aan de meer natuurlijke voeding, maar door ons inzicht in de vitaminen-quaestie is het waarom daarvan ons veel duidelijker geworden. Toevallig had ik dezer dagen een stelletje patiënten, die deze quaestie op een aardige manier demonstreerden. Het zijn vier zusjes, in leeftijd varieerende tusschen de 6 en de 12 jaar. Die van 6, 8 en 12 jaar hadden sterke, mooi gevormde gebitjes, maar het tweede kind, een meisje van 10 jaar, had een zeer zwak gebit. De stand van de tanden was niet slecht, maar er waren veel caviteiten en voor iederen tandarts van eenige ervaring was het met één oropslag duidelijk, dat dit was what you call een zwak gebit. Het aardige was, dat dit het eenige kind was dat, door zwakte van de moeder, niet aan de borst geweest was, terwijl de anderen 3, 8 en 9 maanden borstvoeding hadden gehad. Zulk een geval demonstreert duidelijk, hoe buitengewoon veel waarde men moet hechten aan de natuurlijke voeding, of liever aan de vitaminen, voor het organisme van het zich ontwikkelde kind, en natuurlijk ook later voor den volwassene.

Daarom ben ik zoo blij, dat dr. de Groot nog eens de aandacht op deze zaak heeft gevestigd. Ik geloof dat de tandheelkundige wereld verstandig zal doen, door zeer nauwlettend de onderzoekingen op dit gebied te volgen omdat het vraagstuk van een vitaminenrijke voeding een middel kan geven, om den strijd tegen caries in het groot aan te binden.

De heer Brand: Het is misschien merkwaardig genoeg om mede te deelen, dat ik een paar jaar geleden in mijn praktijk een ziektebeeld gezien heb, precies zooals dr. de Groot vandaag heeft gedemonstreerd. Het betrof een heer, tusschen 60 en 65 jaar oud, die aanvankelijk bij mij kwam met een stomatitis. Langzamerhand ontwikkelde zich daaruit precies hetzelfde beeld als op het plaatje dat hier rondgaat. De huisarts, dien ik opbelde, wilde geen algemeene oorzaak aannemen, hij bleef het beschouwen als een gewone stomatitis. De chirurg die er later bij kwam dacht met een septichaemie te doen te hebben, maar prof. Nolen, die op den langen duur in consult werd geroepen, moest leukaemie diagnostiseeren. Het ziektebeeld was hetzelfde, maar de diagnose was eenigszins anders, hoewel het deze klasse van bloedziekten is.

De heer De Groot: M. d. V.! Ik kan met een kort antwoord volstaan. Ik ben zeer gevoelig voor de woorden van collega van Hasselt, die het van buitengewoon belang acht dat dit beeld van de avitaminose hier is besproken. Omdat in het algemeen aan de vitaminen nog te weinig attentie wordt gegeven, wilde ik niet nalaten dit geval in de vergadering te brengen. De rol van de vitaminen is uiterst gewichtig, maar de moeilijkheid is dat de vitaminen zelf niet zijn afgescheiden, dat de chemische structuur niet bekend is. Bij alle

voedingsproeven is dit bezwaar, dat men werkt met een groote hoeveelheid voedsel, die alle mogelijke stoffen bevat, terwijl het heel moeilijk is die stoffen in equivalente verhoudingen te vervangen.

In de Dental Cosmos van 1921 vindt U een artikel van Howe over de toediening van vitaminenarm voedsel aan cavia. De tanden gingen snel verkalken, groeiden uit, en hij zag zelfs iets dat leek op de vorming van caries. Vandaar dat hij er veel voor voelde alle afwijkingen toe te schrijven aan gebrek aan vitaminen. Bij de discussie in dat tijdschrift bleek, dat verschillende deskundigen op het gebied van de voeding het daarmede niet geheel eens zijn, dat zij de rol van calcium- en phosphorzouten niet gering achten, misschien grooter dan die van de vitaminen, maar heel belangrijk is dat men wel een grooten invloed aan de vitaminen toeschrijft. Wij tandheekundigen hebben dus, bij caries patiënten, ook te denken aan gebrek aan vitaminen.

Het geval van den heer Brand betreft een moeilijke zaak. De differentieeldiagnose tusschen de verschillende ziekten die hierbij in aanmerking komen, leukaemie, spectichaemie, morbus Barlowi, is buitengewoon moeilijk en kan alleen gesteld worden op grond van het bloedbeeld. Het zou van belang zijn geweest te weten, of de man zich ook eenzijdig voedde. Bij de therapie-citroensap zou scorbut wegvliegen, maar leukaemie geeft beelden die hierop lijken. Voor een medicus is dat een moeilijke diagnose, die zaak zal wel in de goede richting geleid zijn, maar als men zoo iets ziet is het toch altijd goed, te denken aan de mogelijkheid van scorbut.